

פרק י"ד - סדר ציבורי

1. חשודים, מורשעים בדין ועברות

הנתונים על מורשעים בדין ועברות שנעשו בירושלים, מבוססים על מערכת המרשם הפלילי החדש (מפ"ל), אליה עברה המשטרה בשנת 2011. המרשם במערכת זו מתנהל על פי העקרונות הקבועים בחוק, כולל כללי התיישנות ומחיקת מידע. בעבר היו פערי מידע בין מערכות המידע השונות בשל קשיים טכניים, על כן אין להשוות את נתוני המפ"ל לנתונים קודמים.

חשוד - מי שהוטבעה לו טביעת אצבע ונפתח לו תיק פלילי במשטרה באותה שנה. מי שנחשד במשך השנה יותר מפעם אחת, נכלל בנתונים פעם אחת בלבד. בפילוח העבירות לפי סוג העברה, חשוד שנפתח לו תיק פלילי ביותר מסוג עברה אחד ייספר בכל סוג עברה בנפרד. מכאן שמספר החשודים לפי סוגי העברה השונים אינו זהה לסך כל החשודים באותה שנה.

עברה - אירוע פלילי שכלל הפרה של סעיף חוק שלגביו הוגש כתב אישום. יכולה להתבצע על ידי יותר מעבריין אחד.

פשע - עברה שעונשה מאסר של שלוש שנים לפחות.

תיק - יכול לכלול יותר מעברה אחת ויותר מעבריין אחד.

עברה פלילית - אירוע פלילי שלגביו הוגש כתב אישום כנגד אדם אחד על ביצוע עברה. עברה יכולה להיות הפרה של יותר מאשר סעיף חוק אחד.

האשמה - יחידת הספירה הינה פסק הדין לגבי נאשם אחד, כאשר כל פסק דין מתייחס לתיק בית משפט אחד או יותר. תיק בית משפט יכול לכלול אישום בנוגע ליותר מעבירה אחת כנגד אותו אדם. כל תיק נמנה פעם אחת, גם אם נדונו בו מספר אירועים פליליים שבוצעו במועדים שונים ובמקומות שונים. אדם שהואשם למעלה מפעם אחת במשך השנה, נכלל בסטטיסטיקה זו כמספר תיקי בית המשפט שבהם הואשם במשך השנה.

הרשעה - חיוב בדין של אדם בהאשמה שהוגשה נגדו בתיק בית משפט אחד. כל חיוב בדין נחשב כהרשעה. אדם שהורשע יותר מפעם אחת במשך השנה, נכלל בסטטיסטיקה זו כמספר ההרשעות שבהן חויב במשך השנה בתיקים שונים.

אי-הרשעה - נאשמים שזוכו וזוכו מחמת הספק. כולל נאשמים שאינם מסוגלים לעמוד לדין או אינם ברי עונש בשל מחלת נפש או ליקוי בכושר שכלי, וכן נאשמים שנמצאו חייבים בדין אולם בוצע להם הליך ביטול הרשעה.

סוג העברה - תיק בית משפט יכול לכלול אישום בהפרה של יותר מאשר סעיף חוק אחד. בעיבודים הסטטיסטיים נקבע סוג העברה במקרים אלה לפי סעיף החוק החמור ביותר בהאשמה ובהרשעה כולה, מבחינת העונש המקסימאלי הצפוי לנאשם בהתאם לחוק.

עברות מין - כוללות אונס, מעשים מגונים ושימוש בכוח למעשים מגונים.

עברות כלפי המוסר - כוללות שימוש בסמים, סחר בסמים, יצוא ויבוא של סמים, שידול למעשה זנות, פיתוי, ופרסום דברי תועבה.

גיל עבריינים ומורשעים בדין - הגיל בעת הגשת כתב האישום. הגיל המינימלי לנשיאה באחריות פלילית הוא 12.

קטינים ומבוגרים (גיל אחריות פלילית) - קטין ייחשב מי ששניים מתוך שלושת הקריטריונים הבאים מצביעים על היותו קטין: גיל בעת ביצוע העברה; גיל בעת הגשת כתב אישום; בית המשפט בו נשפט הפרט. כל שאר המקרים ייחשבו כמבוגרים. נער אשר ביצע את העברה כקטין וכתב האישום נגדו בגין אותה עברה הוגש לפני הגיעו לגיל 19, יישפט כקטין. עד שנת 2008 קטין הוא מי שגילו 12-17, החל מ-2008 קטין הוא מי שגילו 12-18.

עבריו מועד - אדם שהורשע עד סוף השנה הנחקרת בשתי הרשעות או יותר.

עבריו חדש - מי שחויב בדין עד סוף השנה הנחקרת בהרשעה אחת בלבד, גם אם כללה יותר מאשר עבירה אחת שביגנה הורשע.

תיקי חקירה - אירועים פליליים שבוצעו בירושלים ונרשמו בפנקס ההאשמות של המשטרה, לאחר ניכוי המקרים של סגירת תיק במשטרה.

2. ביטחון באזור המגורים ונפגעי עבריינות

הנתונים בלוח י"ד/9 מבוססים על תפיסה סובייקטיבית של ביטחון באזור המגורים ונפגעי עבירות שהצהירו על עצמם ככאלו. לפירוט ראו מבוא לפרק ג' – הסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

3. הרשות הארצית לכבאות והצלה

ביולי 2012 התקבל בכנסת חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה התשע"ב – 2012 שקבע כי במקום מערך מבוזר של שירותי כבאות מוניציפאליים, תוקם רשות לאומית לכבאות והצלה. הנתונים הסטטיסטיים בלוח י"ד/10 נאספו על ידי הרשות הארצית לכבאות והצלה והתקבלו על ידי מחוז ירושלים של הרשות.

אירועים – אירועי דליקה, חומרים מסוכנים, חילוץ, תרגילים, אבטחה וקריאות שווא.

4. המורשה לטיפול בתלונות הציבור

פנייה - פנייה בעל פה או בכתב לשכת המורשה לטיפול בתלונות הציבור בנושא הקשור לתחומי הטיפול והאחריות של היחידות והגופים השונים בעירייה.

תלונה - כל תלונה שהוגשה לשכת המורשה. בסיום הטיפול בתלונה קובע המורשה האם התלונה הייתה מוצדקת או לאו.

פנייה למעקב - כל פנייה של תושב אל לשכת המורשה תסווג תחילה למעקב בלבד, עד לקבלת תגובה מהמחלקה העירונית הרלוונטית. אם הפנייה לא טופלה כראוי ע"י המחלקה או לא השיבה במועד סביר, תסווג הפנייה למעקב כתלונה. בשנת 2011, הוחלט כי כל הפניות לשכת המורשה יסווגו כתלונות.

בנוסף, בשנת 2011 עברה לשכת המורשה לטיפול בתלונות הציבור בעיריית ירושלים למערכת ממוחשבת חדשה לניהול קשרי לקוחות. הנתונים בדו"ח המורשה לשנה זו מתבססים רק בחלקם על המערכת החדשה ועל כן חסרים.

5. רשימת המקורות ללוחות

לוחות י"ד/4-1: משטרת ישראל, מדור מחקר וסטטיסטיקה

לוחות י"ד/5-8: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הגף לסדר ציבורי

לוח י"ד/9: הרשות הארצית לכבאות והצלה, מחוז ירושלים

לוח י"ד/10: מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור, דו"ח נציב תלונות הציבור, לשנים המתאימות, (Int.)

לוח י"ד/11: המורשה לטיפול בתלונות בעיריית ירושלים, דו"ח שנת, לשנים המתאימות, (Int.)